

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
7 december 2021	D.101935 Z.035957

Voorstel ingebracht door J. Akkerman
Portefeuillehouder H. N. G. Wiendels
Begrotingsprogramma en Leesstimulering en bibliotheekwerk
taakveld

Onderwerp Leesstimulering, bibliotheekwerk en aanpak laaggeletterdheid

Voorgesteld besluit

- 1. De uitvoering van leesstimulering, bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid, voor de periode 2023 tot en met 2026 te beleggen bij Openbare Bibliotheek Rivierenland.**
- 2. De evaluatie van leesstimulering, bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid, uiterlijk in Q3 2025 uit te voeren.**
- 3. Vanaf 2023 structureel €25.000 extra in de begroting op te nemen voor leesstimulering en bibliotheekwerk.**

Samenvatting van het voorstel

Op 10 november 2020 heeft u besloten om de uitvoering van leesstimulering en bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid, vanaf 1 januari 2021 te beleggen bij de Openbare Bibliotheek Rivierenland. Dit betekent dat we zijn aangesloten bij een regionaal convenant waaraan ook andere gemeenten deelnemen. Het convenant loopt af per 1 januari 2023. Aangezien er een opzegtermijn geldt van 12 maanden moeten gemeenten voor 1 januari 2022 besluiten of zij leesstimulering en bibliotheekwerk opnieuw willen beleggen bij Openbare Bibliotheek Rivierenland.

Via dit raadsvoorstel wordt u gevraagd om de uitvoering van leesstimulering, bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid, voor de periode van 2023 tot en met 2026 te beleggen bij Openbare Bibliotheek Rivierenland en dit te dekken middels een structureel bedrag van €377.000 en daarvoor structureel €25.000 extra in de begroting op te nemen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Op 10 november 2020 heeft u besloten om de uitvoering van leesstimulering en bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid, vanaf 1 januari 2021 te beleggen bij de Openbare Bibliotheek Rivierenland. Dit betekent dat we zijn aangesloten bij een regionaal convenant waaraan ook andere gemeenten deelnemen. Het convenant loopt af per 1 januari 2023. Aangezien er een opzegtermijn geldt van 12 maanden moeten gemeenten voor 1 januari 2022 besluiten of zij leesstimulering en bibliotheekwerk opnieuw willen beleggen bij Openbare Bibliotheek Rivierenland.

Per 1 januari 2021 is de Openbare Bibliotheek Rivierenland in de gemeente Buren begonnen met het uitvoeren van bibliotheekwerk, leesstimulering, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid. Als gevolg van coronamaatregelen werd de officiële opening van de bibliotheek echter uitgesteld tot 2 juni 2021. Dit betekent dat activiteiten nog geen jaar geleden zijn opgestart en dat de bibliotheek pas een half jaar operationeel is. Het is daarom nog te vroeg voor een evaluatie. Dit is wel toegezegd bij

besluitvorming op 10 november 2020. In de praktijk betekent dit dat de eerder toegezegde evaluatie van de bibliotheek 2 jaar na de start, d.w.z in 2023, pas kan worden uitgevoerd nadat er een besluit is genomen door de raad over aansluiten bij het nieuwe convenant van 2023 tot en met 2026. Het ligt meer voor de hand dit te doen voorafgaand aan een mogelijk nieuw convenant met ingang van 2027. Hiertoe kan een evaluatie worden gedaan in Q3 2025.

2. Doel / meetbaar effect

Door leesstimulering en bibliotheekwerk voort te zetten bij Openbare Bibliotheek Rivierenland, willen we een fundamentele bijdrage leveren aan het voorkomen en verminderen van taalachterstanden bij kinderen en laaggeletterdheid bij volwassenen in Buren. Gedegen en kerngericht bibliotheekwerk (inclusief een sterke uitvoerende partner met een uitgebreid netwerk en relevante expertise) en aanvullende programma's gericht op leesstimulering vormen een onmisbare basis voor de aanpak van laaggeletterdheid. Door het bibliotheekwerk en de leesstimulering in Buren de komende jaren verder te verbeteren zetten we in Buren een belangrijke stap bij de aanpak van deze maatschappelijke opgave. Daarmee geeft de gemeente Buren uitvoering aan het regionale *Actieplan Laaggeletterdheid*.

3. Argumenten

1.1 Continuering van het bibliotheekwerk zorgt dat gemeente Buren blijft aangehaakt op het regionaal Actieplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Op landelijk en regionaal niveau zijn er allerlei ontwikkelingen gaande op het gebied van leesstimulering en aanpak laaggeletterdheid, waar de gemeente Buren mee te maken heeft. De gemeente Buren heeft zich gecommitteerd aan dit regionale actieplan, waar lokaal uitvoering aan wordt gegeven. De bibliotheek is een onmisbare speler in het behalen van de doelstellingen in de aanpak van laaggeletterdheid.

1.2 & 2.1 Door dit voorstel is de gemeenteraad op de hoogte van de ontwikkelingen in de aanpak laaggeletterdheid en bibliotheekwerk en de intentie het convenant te verlengen.

Gezien de korte periode dat de bibliotheek operationeel is, is het alleen op basis van eerste goede bevindingen mogelijk u te informeren over het voornemen de samenwerking te continueren. Een steekhoudende evaluatie van de bibliotheek is op dit moment niet mogelijk, omdat de bibliotheek pas per 2 juni is geopend. Deze verlate opening is het gevolg van de coronacrisis. Het feit dat de bibliotheek nog midden in de implementatiefase zit, activiteiten nog geen jaar geleden zijn opgestart en de bibliotheek pas een half jaar operationeel is, maakt dat het nog te vroeg is voor een gedegen evaluatie. Dit is wel toegezegd bij besluitvorming op 10 november 2020. Middels dit voorstel vraagt het college om uw begrip dat een steekhoudende evaluatie op dit moment nog niet mogelijk is en vast te houden aan de toegezegde evaluatie 2 jaar na de start van de bibliotheek of te kiezen voor de meer voor de hand liggende optie dit te doen in Q3 2025, voorafgaand aan een mogelijk nieuw convenant met ingang van 2027. Om u al wel mee te nemen in wat er de eerste periode is gerealiseerd en het gebruik van de bibliotheek door inwoners, is een bijlage toegevoegd met daarin een weergave van de ledenaantallen en activiteiten door Openbare Bibliotheek Rivierenland in de eerste periode.

2.2 Functioneren Openbare Bibliotheek Rivierenland roept geen vragen op.

Er is op basis van het functioneren van Openbare Bibliotheek Rivierenland geen aanleiding om de uitvoering van de leesstimulering, bibliotheekwerk, en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid ter discussie te stellen. De eerste bevindingen zijn positief, zoals ook te zien in de bijlagen met een weergave van de ledenaantallen en activiteiten door Openbare Bibliotheek Rivierenland in de eerste periode.

3.1 Vanaf 2023 structureel €25.000 opnemen in de begroting voor leesstimulering en bibliotheekwerk is noodzakelijk in verband met de korting vanuit het ingroeimodel die per 2023 vervalt.

De korting op het basispakket voortkomend uit het ingroeimodel waarmee voor de jaren 2021 en 2022 mee is gewerkt, vervalt per 2023. Het tarief voor het basispakket wordt gelijk getrokken met die van de andere deelnemende gemeenten.

4. Kanttekeningen

1.1. Nieuw convenant kent een looptijd van 4 jaar.

Het convenant dat per 1 januari 2023 wordt aangegaan, heeft een looptijd van 4 jaar. Dit geldt ook voor het huidige convenant, maar de gemeente Buren is pas na 2 jaar aangesloten op dit convenant.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Verwachte kosten uitvoering door Openbare Bibliotheek Rivierenland

Bij het instappen op het lopende convenant voor de jaren 2021 en 2022 is gewerkt met een ingroeimodel. Dit betekent dat er voor deze twee jaar is gewerkt met een korting op het basispakket (een korting van €43.000 in 2021 en een korting van €25.000 voor 2022). Bij ingang van het nieuwe convenant per 2023 vervalt deze korting, waardoor we voor het basispakket hetzelfde tarief betalen als andere deelnemende gemeenten. De exacte kosten vanaf 2023 zijn nog niet bekend. Hierover maken de deelnemende gemeenten nog afspraken met Openbare Bibliotheek Rivierenland. Openbare Bibliotheek Rivierenland geeft aan dat de kosten van het basispakket van het openbare bibliotheekwerk door de lagere beschikbare gemeentelijke budgetten naar verwachting vanaf 2023 eerder omlaag dan omhoog zullen gaan.

Zoals hierboven aangegeven zijn de kosten per 2023 nog niet volledig in te schatten, maar er kan al wel rekening worden gehouden met de korting uit het ingroeimodel die per 2023 wegvalt. Op basis daarvan is de inschatting per 2023 een bedrag van €377.000 (€352.000 plus €25.000, zijnde de instapkorting).

Dekking

Op dit moment is er voor de dekking van de kosten van de bibliotheek €352.000 beschikbaar. Hiervan is €277.000 structureel opgenomen in de begroting en wordt €75.000 gedekt uit het onderwijsachterstandenbudget (OAB). Vanaf 2023 stellen we voor €25.000 extra dekking uit de algemene middelen beschikbaar te stellen. In tabel 1 is de voorgestelde dekking schematisch weergegeven.

Tabel 1: Dekking 2022 en dekking per 2023

Dekking 2022		Dekking per 2023	
Budget leesstimulering en bibliotheekwerk	€ 277.000	Budget leesstimulering en bibliotheekwerk	€ 277.000
Rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid	€ 75.000	Rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid*	€ 75.000
Extra dekking algemene middelen	-	Extra dekking algemene middelen	€ 25.000
Totale kosten	€ 352.000	Totale kosten	€ 377.000

* Het onderwijsachterstandenbudget loopt tot en met 2022. In 2023 start een nieuwe periode van 2023 tot en met 2026. Het OAB is afhankelijk van de beschikbare rijksmiddelen in deze nieuwe periode. De verwachting is dat ook in die periode zonder problemen €75.000 vanuit het OAB kan worden ingezet voor de uitvoering van leesstimulering, bibliotheekwerk en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid.

6. Communicatie

De bibliotheek en deelnemende gemeenten worden na de raadsvergadering ambtelijk geïnformeerd over het door de gemeenteraad genomen besluit.

7. Uitvoering en planning

In 2022 komen deelnemende gemeenten en bibliotheek tot een convenant. Besluitvorming daarover vindt plaats in college.

8. Participatie

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit leesstimulering en bibliotheekwerk.
2. Infographic ledenaantallen en activiteiten Openbare Bibliotheek Rivierenland 2021¹
3. Activiteitenoverzicht Openbare Bibliotheek Rivierenland gemeente Buren

Inlichtingen bij:

Naam	Akkerman
Domein	Sociaal Domein

¹ Het betreft een overzicht van ledenaantallen t/m medio oktober 2021.